

Førsteårsprøven - med en PAD-vinkel

JKKV 2025

Beskrivelse af fagets hovedelementer

- Pædagogiske grundsyn, dannelsesteorier, opdragelse, socialisering
- Samfundsmæssige forhold samt lærerens rolle i samfundet.
- Udvikling af professionel autoritet, læreridentitet samt pædagogisk dømmekraft.
- Skolens formål, undervisning, opdragelse, dannelse, deltagelsesmuligheder, læring.
- Undervisningsplanlægning, herunder viden om, afprøvning af og analyse i forhold til, at planlægge og gennemføre differentierede undervisningsforløb.
- Den professionelle lærerrolle og lærerens opgaver og ansvar i skolen.
- Læreren som leder, læreren som omsorgsperson, læreren som teamkollega.
- Paradokser og dilemmaer, der knytter sig til undervisningen og skolen generelt.

Grupperinger

Undervisning

- Teorier og empirisk forskning om undervisning og læring
- Bredt repertoire af undervisnings- og arbejdsformer (Fx digitale teknologier, musisk, praktisk...)

Lede læreprocesser

- Lærerens didaktiske organisering og ledelse, herunder lærer-elev-forhold, klassefællesskaber og gruppedannelser

Forskellighed i læringsforudsætninger og differentiering

- Elevforudsætninger og -potentialer i et differentieringsperspektiv, herunder forholdet mellem den enkelte elev og klassens fællesskab.

Teknologier

- Dannelsens og læringens betingelser og indhold i lyset af samfundsmæssige forhold - teknologi.

Grupperinger

Praktisk-musiske og kreative elementer (Playful learning)

- Bevægelse, samt praktiske, musiske og kreative elementer.

Bæredygtighed

- Dannelsens og læringens betingelser og indhold i lyset af samfundsmæssige forhold - bæredygtighed.

Folkeskolens formål

- Skolens historiske, kulturelle og juridiske grundlag, herunder børns rettigheder

Dannelse, opdragelse og socialisering

- Teorier og empirisk forskning om dannelse, opdragelse og socialisering

Dilemmaer og paradokser

- Pædagogiske og didaktiske paradokser og dilemmaer.

De tre progressionsspor i grundfagligheden

Praktisk pædagogisk:

- Introduktion til folkeskolens formålsparagraf som udgangspunkt for lærerens grundfaglighed.
- Begyndende erfaringer med iagttagelse og analyse af mindre undervisningssekvenser til understøttelse af planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning - herunder også erfaring med undervisningsdifferentiering under hensyntagen til elevernes forskellige læringsforudsætninger.
- Opmærksomhed på lærerens sociale, kropslige og retoriske praksis.
- Forståelse af forskellige læringssyn samt identitets-, dannelses- og socialiseringsperspektiver samt begyndende overblik i forhold til pædagogiske grundsyn, socialisering og samfundsmæssige forhold samt lærerens rolle i folkeskolen

De tre progressionsspor i grundfagligheden

Fagpersonligt:

- Begyndende refleksioner over og erfaringer med udvikling af egen lærerrolle og personlig ledelsesstil, fx introduktion til forskellige professions- og problemforståelser og deres implikationer for lærerens pædagogiske handlemuligheder i praksis.
- Begyndende refleksioner over professionsetik og etikkens betydning for egen læreridentitet. Begyndende afsøgning af faglig og personlig autoritet, dømmekraft og myndighed.

De tre progressionsspor i grundfagligheden

Forskning og viden:

- Begyndende erfaring med videnskabelig tilgang til analyse af lærerfaglige problemstillinger, elevernes skolehverdag og samfundsmæssige tendenser af betydning for lærerens arbejde i skolen.
- Begyndende erfaringer med undersøgelsesmetoder fx observation af mindre undervisningssekvenser med henblik på at undersøge, beskrivelse og analyse af egen og andres praksis.

Indledende refleksioner

Hvad har vi eller vil vi gerne være mere optaget af (se slide temaer og grupperinger)?

Har vi haft “begyndende erfaringer” med denne ”optagethed” inden for en eller flere af de tre progressionsspor (se slide med progressionsspor)?

Hvad er et problem?

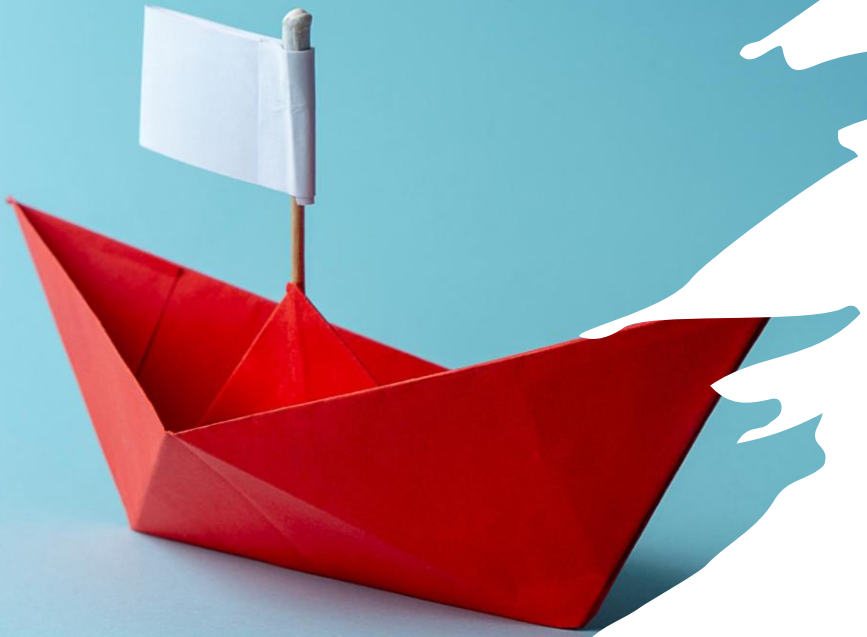
Et problem kan fx være:

- En uforklaret observation
- En lille strittende iagttagelse
- Noget der undrer
- Modsætninger der kan diskuteres
- En undervisningssituation der måske kan forbedres, uden at man lige kan se hvordan
- Noget der skal omvurderes, ændres eller sættes nye handlingsforskrifter for

Hvad er en god problemformulering?

- For at kunne undersøge noget fokuseret, må man til enhver tid vide, hvad man undersøger.
- Problemformuleringen er din styrepind i skriveprocessen.
- I løbet af undersøgelsen tilegner man sig viden om det område, man undersøger
- Problemformuleringen kan altså ændre sig.
Problemformuleringen er en arbejdsproblemformulering lige indtil du afleverer opgaven.

En god problemformulering

- Er formuleret som et eller flere åbne spørgsmål (hovedspørgsmål, underspørgsmål)
- Er sprogligt præcis
- Tager udgangspunkt i et ægte, empirisk problem i skolens praksis
- Inddrager både undervisningsfag og grundfag
- Har et afgrænset undersøgelsesfokus
- Lægger op til fagets teori/metoder
- Lægger op til analyse og diskussion frem for beskrivelse
- Lægger op til lærerfaglige handleperspektiver
- Lægger op til en samlet opgave

Se nu på de tre eksempler

- Hvorfor er der her tale om en (god) lærerfaglig problemstilling, herunder en god problemformulering? – og hvor kan I særligt se PAD-delen

1. Klasseledelse i dansk

Kontekst: På praktikskolen er I kommet ud i en ret urolig klasse på mellemtrinnet. I har observeret, at lærerne bruger en række stillesiddende og individuelle læse- og skriveaktiviteter i danskundervisningen. De individuelle øvelser skaber ro, men hvad lærer eleverne egentlig i dansk?

*Et bud på en **problemformulering**:*

Hvilken betydning har dansklærerens klasseledelsesstrategier for elevernes sproglige og sociale læring i en tilsyneladende urolig mellemtrinsklasse?

*Supplerende **undersøgelsesspørgsmål** kunne fx være..*

- Hvilke sproglige kompetencer skal eleverne udvikle i dansk på mellemtrinnet? → *dokumentstudie*
- Hvilke klasseledelsesstrategier benytter lærerne? → *observation*
- Hvordan bruger eleverne sproget mundtligt og skriftligt i forskellige undervisningssituationer → *observation (evt. lydoptagelse)*

2. Undersøgende matematikundervisning

Kontekst: På praktikskolen er I kommet ud i en indskolingsklasse. Læreren er godt orienteret i *Fælles Mål* og gennemfører mange undersøgende matematiske aktiviteter med eleverne i grupper. I har lagt mærke til, at det altid er de samme elever, der løser opgaven for de andre. Hvordan får man de andre med?

Et bud på en **problemformulering**:

Hvordan kan matematiklæreren differentiere undersøgende aktiviteter i indskolingen med henblik på at inddrage alle elever?

Supplerende **undersøgelsesspørgsmål** kunne fx være..

- Hvordan agerer indskolings elever i undersøgende matematiske aktiviteter? → *observation*
- Hvilken betydning har lærerens måde at rammesætte undervisningen på (fx etablering af den didaktiske kontrakt) for elevernes deltagelse? → *observation*
- Hvordan optager og afkoder læreren elevers tegn på matematisk forståelse i mundtlige gruppedialoger → *observation (evt. med lydoptagelse)*

3. Et trygt læringsrum i engelsk

Kontekst: På praktikskolen er I kommet ud i 3. klasse. I lægger mærke til, at mange elever taler dansk i timerne, selvom læreren gerne vil have, at engelsk er klasserumssprog. Måske hænger det sammen med, at nogle af drengene fniser, hvis andre udtaler engelske ord med danske lyde.

*Et bud på en **problemformulering**:*

Hvordan kan engelsklæreren benytte sin autoritet til at skabe et trygt læringsrum, hvor alle elever har mod på og mulighed for at afprøve og udvikle deres mundtlige engelsk?

Undersøgelsesspørgsmål kunne fx være..

- Hvilken betydning har læreren som faglig og pædagogisk rollemodel for elevernes sproglige adfærd i engelsktimerne? → **observation**
- Hvordan oplever både de stille og de aktive elever timerne? Hvad er deres grunde til at sige noget eller forholde sig tavse? → **elevinterview**

I praktikgruppen

Gå sammen med din praktikgruppe. Forklar og uddyb ideen. Stil uddybende spørgsmål til hinanden? :

- Hvad har vi været optaget af?
- Hvorfor og hvad er egentlig problemet?
- Hvad ved vi om det/mangler vi at finde ud af?
- Hvordan vil undersøge det?